EUROPOS KOMISIJA

Briuselis, 2012 05 30
COM(2012) 324 final

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl Portugalijos 2012 m. nacionalinės reformų programos

su Tarybos nuomone dėl 2012–2016 m. Portugalijos stabilumo programos

{SWD(2012) 324 final}

Rekomendacija

TARYBOS REKOMENDACIJA

dėl Portugalijos 2012 m. nacionalinės reformų programos

su Tarybos nuomone dėl 2012–2016 m. Portugalijos stabilumo programos

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnio 2 dalį ir 148 straipsnio 4 dalį,

atsižvelgdama į 1997 m. liepos 7 d. Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1466/97 dėl biudžeto būklės priežiūros stiprinimo ir ekonominės politikos priežiūros bei koordinavimo[1], ypač į jo 5 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos rekomendaciją[2],

atsižvelgdama į Europos Parlamento rezoliucijas[3],

atsižvelgdama į Europos Vadovų Tarybos išvadas,

atsižvelgdama į Užimtumo komiteto nuomonę,

pasikonsultavusi su Ekonomikos ir finansų komitetu,

kadangi:

(1) 2010 m. kovo 26 d. Europos Vadovų Taryba pritarė Europos Komisijos pasiūlymui įgyvendinti naują darbo vietų kūrimo ir augimo strategiją „Europa 2020“, grindžiamą geresniu ekonomikos politikos koordinavimu, ir daugiausia dėmesio skirti toms svarbioms sritims, kuriose reikia imtis veiksmų, kad būtų stiprinamas Europos tvaraus augimo ir konkurencingumo potencialas;

(2) 2010 m. liepos 13 d. Taryba patvirtino rekomendaciją dėl valstybių narių ir Sąjungos bendrųjų ekonominės politikos gairių (2010–2014 m.), o 2010 m. spalio 21 d. – sprendimą dėl valstybių narių užimtumo politikos gairių[4], kurios kartu sudaro integruotas gaires. Į šias integruotas gaires valstybių narių paprašyta atsižvelgti formuojant nacionalinę ekonomikos ir užimtumo politiką;

---

1 OL L 209, 1997 8 2, p. 1.
2 COM(2012) 324 *final*.
3 P7_TA(2012) 0048 ir P7_TA(2012) 0047.
4 2012 m. balandžio 26 d. Tarybos sprendimas 2012/238/ES.

(3) 2011 m. liepos 12 d. Taryba priėmė rekomendaciją dėl Portugalijos 2011 m. nacionalinės reformų programos;

(4) 2011 m. lapkričio 23 d. Komisija patvirtino antrąją metinę augimo apžvalgą, kuria pradedamas antras *ex ante* bei integruoto politikos koordinavimo Europos semestras, numatytas strategijoje „Europa 2020“;

(5) 2012 m. kovo 2 d. Europos Vadovų Taryba patvirtino prioritetus, kuriais turi būti užtikrintas finansinis stabilumas, fiskalinis konsolidavimas ir ekonomikos augimo skatinimo veiksmai. Ji pabrėžė, kad reikia vykdyti diferencijuotą, ekonomikos augimą skatinantį fiskalinį konsolidavimą, atkurti įprastas skolinimo ekonomikai sąlygas, skatinti ekonomikos augimą ir konkurencingumą, spręsti nedarbo problemą, šalinti krizės sukeltas socialines pasekmes ir modernizuoti viešąjį administravimą;

(6) 2012 m. kovo 2 d. Europos Vadovų Taryba taip pat paragino valstybes nares, prisijungusias prie pakto „Euro plius“, laiku pranešti apie savo įsipareigojimus, kad juos būtų galima įtraukti į stabilumo arba konvergencijos programas ir nacionalines reformų programas;

(7) 2012 m. gegužės 2 d. Portugalija pateikė savo 2012–2016 m. stabilumo programą, o 2012 m. gegužės 7 d. – savo nacionalinę reformų programą;

(8) 2011 m. gegužės 17 d. Taryba priėmė Įgyvendinimo sprendimą 2011/344/ES, kuriuo Portugalijai trejus metus (2011–2014 m.) teikiama vidutinės trukmės finansinė parama pagal 2010 m. gegužės 11 d. Tarybos reglamentą (ES) Nr. 407/2010, kuriuo nustatoma Europos finansinės padėties stabilizavimo priemonė. Pridėtame tą pačią dieną pasirašytame susitarimo memorandume ir jo paskesniuose papildymuose išdėstytos ekonominės politikos sąlygos, kuriomis remiantis išmokėta finansinė parama;

(9) Portugalija padarė nemenką pažangą keliose srityse, bet dideli uždaviniai išlieka. Labai svarbu pasiekti fiskalinius tikslus, jeigu vyriausybė nori atgauti visas galimybes patekti į rinką programos laikotarpiu. Siekiant apriboti 2012 m. fiskalinių uždavinių įgyvendinimo riziką, labai svarbu ryžtingai įgyvendinti programoje numatytas struktūrines ir fiskalines priemones. Kartu vyriausybei reikia sutelkti dėmesį į reformas, kuriomis sprendžiami Portugalijos konkurencingumo uždaviniai. 2012 m. biudžete nenumatyta vykdyti ankstesnio fiskalinės devalvacijos plano. Todėl, siekiant sumažinti darbo sąnaudas, padidinti lankstumą, sumažinti patekimo į rinką kliūtis, dar svarbiau greitai priimti papildomas struktūrines darbo ir produktų rinkų reformas. Vyriausybė turės veikti atkakliai ir ryžtingai, kad įveiktų įsišaknijusius interesus, kurie trukdo vykdyti reformas;

(10) apskritai, atlikus trečiąją ekonominio koregavimo programos peržiūrą, prieita prie išvados, kad Portugalija vykdo susitarimo memorandume išdėstytas sąlygas. Visų pirma pasiektas ir viršytas 2011 m. fiskalinio deficito tikslas (5,9 % BVP) iš bankų pensijų fondų lėšas pervedant valstybei (3½ % BVP). Nepaisant šios vienkartinės operacijos, struktūrinis konsolidavimas 2011 m. buvo vykdomas dideliu mastu ir siekė 3½ % BVP. Bankai deda pastangas, kad iki metų pabaigos būtų laikomasi kapitalo reikalavimų pagal programą, bet kapitalo pozicijos 2012 m. pagal programos reikalavimus ir pagal Europos bankininkystės institucijos reikalavimą sukurti valstybės garantija užtikrintų skolų poziciją, specialią patikrų vietoje programą ir atlikti planuotą bankų privačių pensijų planų perkėlimą turi būti toliau gerinamos;

(11) 2011 m. BVP sumažėjo mažiau, negu buvo prognozuota, nes eksporto ir vartojimo rezultatai buvo geresni už numatytus. Tačiau per 2011 m. ketvirtą ketvirtį ir 2012 m. pradžioje vidaus paklausa buvo silpna, itin išaugo nedarbas ir smuko verslo pasitikėjimas. Remiantis Komisijos pavasario prognoze, 2012 m. perspektyvos suprastėjo ir pagal dabartines projekcijas BVP sumažės 3,3 %, t. y. trimis procentiniais punktais daugiau nei pagal rudens prognozę. Ekonomikos augimas 2013 m. taip pat bus labiau ribotas, nei tikėtasi iš pradžių. Nors iki šiol išorinis koregavimas vyko stebėtinai sparčiai, Portugalijos eksportui užkariaujant rinkos dalį už ES ribų ir itin mažėjant importui, dar neaišku, ar jį pavyks išlaikyti. Turint omenyje didelę Portugalijos sukauptą išorės skolą, reikia vykdyti labai didelį tolesnį struktūrinio pobūdžio koregavimą;

(12) 2012 m. biudžeto tikslas – 4,5 % BVP valdžios sektoriaus deficitas, kuris atitinka ekonominio koregavimo programos reikalavimus ir Tarybos rekomendacijas Portugalijai pagal perviršinio deficito procedūrą. Stabilumo programoje pateiktas vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinio konsolidavimo planas taip pat suderintas su ekonominio koregavimo programoje nustatytais pagrindiniais deficito tikslais ir tikimasi, kad iki 2013 m. deficito ir BVP santykis bus 3 % BVP. Į 2012 m. biudžetą įtrauktos daugiau negu 5 % BVP konsolidavimo priemonės, kurias sudaro nuolatinės struktūrinės priemonės. Kiek tai susiję su išlaidomis, du trečdaliai priemonių apima didelį viešojo sektoriaus darbo užmokesčio ir pensijų mažinimą, valdžios sektoriaus darbuotojų skaičiaus mažinimą 2 % (visos darbo dienos ekvivalentais) ir valstybinių įmonių racionalizavimą. Kiek tai susiję su pajamomis, biudžete numatyta mažinti atleidimo nuo mokesčių atvejų skaičių, didinti standartiniu PVM tarifu apmokestinamų prekių ir paslaugų skaičių, didinti gyventojų pajamų ir įmonių pelno mokesčius, didinti akcizus ir stiprinti pastangas kovojant su mokesčių vengimu ir sukčiavimu. Tikimasi, kad deficitas toliau mažės iki 1,8 % BVP 2014 m. ir 1 % BVP 2015 m. Pagrindinė rizika biudžeto tikslams daugiausia kyla dėl valstybinių įmonių sektoriaus ir vietos bei regioninės valdžios. Kiek tai susiję su struktūriniu balansu, 2011–2012 m. numatoma vykdyti daugiau negu 7 procentinių punktų BVP fiskalinį struktūrinį koregavimą. −0,5 % BVP vidutinės trukmės laikotarpio tikslas deramai atspindi Stabilumo ir augimo pakto reikalavimus. Numatoma, kad valstybės skola 2013 m. šoktels iki 115,7 % BVP, o vėlesniais metais laipsniškai mažės;

(13) ekonominio koregavimo programos sėkmė labai priklauso nuo plataus masto struktūrinių reformų įgyvendinimo, nes jomis bus pašalintas nelankstumas ir trukdžiai, dėl kurių ekonomika dešimtmetį stagnuoja. Iki šiol padaryta pastebima pažanga. Vykdoma radikalių plataus užmojo darbo rinkos, sveikatos priežiūros, aprūpinimo būstu, teismų, nemokumo ir reguliavimo sistemų, įskaitant konkurenciją, reformų darbotvarkė. Be to, iki šiol labai sėkmingai vykdytas privatizavimas. Tačiau tinklų pramonės šakose pažanga nevienalytė. Visų pirma energetikos sektoriuje lieka išplėtoti visapusišką strategiją, kad sprendžiant pernelyg didelės nuomos klausimą būtų panaikinta didėjanti sektoriaus skola;

(14) vykdomas strateginis struktūrinių fondų perprogramavimas, dėmesį sutelkiant į paramą jaunimo užimtumui ir konkurencingumui (ypač MVĮ). Naujomis priemonėmis stiprinami veiksmai šiose srityse: užimtumo paso, mokymo ir profesinių kvalifikacijų, galimybių gauti finansavimą mažosioms ir vidutinėms įmonėms;

(15) Portugalija prisiėmė tam tikrų įsipareigojimų pagal paktą „Euro plius“. Šie įsipareigojimai, taip pat 2011 m. prisiimti ir įgyvendinami įsipareigojimai yra susiję su

konkurencingumo ir užimtumo gerinimu, viešųjų finansų tvarumo didinimu ir finansinio tvarumo stiprinimu,

REKOMENDUOJA Portugalijai 2012–2013 m. imtis šių veiksmų:

Įgyvendinti priemones, nustatytas Įgyvendinimo sprendime 2011/344/ES, ir priemones, toliau nustatytas 2011 m. gegužės 17 d. susitarimo memorandume ir jo paskesniuose papildymuose.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas